

Utbetalningsmyndigheten

Socialdepartementet

Informationsklass: [REDACTED]

Svar på remiss avseende promemorian Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning

Utbetalningsmyndigheten har för remiss fått promemorian Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning.

Utbetalningsmyndigheten har inga synpunkter på förslaget. Utbetalningsmyndigheten vill dock framföra följande.

Förslagen i promemorian avser statliga utbetalningar som på sikt kan komma att utbetalas, analyseras och granskas av Utbetalningsmyndigheten i enlighet med myndighetens instruktionsenliga uppdrag. Mot denna bakgrund anser Utbetalningsmyndigheten att även Utbetalningsmyndigheten bör omnämnas under avsnitt 6.1. Detta särskilt om jobbpremien utgör en sådan utbetalning som myndigheten ska ta över från Försäkringskassan den 1 januari 2027 (se lagen [2023:454] och förordningen [2023:462] om transaktionskonto vid Utbetalningsmyndigheten).

I avsnitt 6.5 omnämns de risker som kan komma med jobbpremien i form av felaktiga utbetalningar och bidragsbrott. Utbetalningsmyndigheten anser att det behövs ett mer utvecklat resonemang gällande riskerna för felaktiga utbetalningar och möjligheterna att förbygga och förhindra dessa risker. Det finns idag ett stort fokus i samhället på att förebygga och förhindra felaktiga välfärdsutbetalningar. Vid införandet av en tillfällig ersättning där det finns

risk för att underlagen, som ska ligga till grund för bedömningen, inte håller tillräckligt god kvalitet ökar även antalet felaktiga utbetalningar.

Utbetalningsmyndigheten har sett att det finns problem med kvalitén på individuppgifterna och hur felaktiga uppgifter medvetet har rapporterats in för att tillskansa sig förmåner på ett felaktigt sätt. Ett exempel på problem med kvalitén på individuppgifter är förekomsten av skenanställningar. Att lägga för stor vikt vid preliminära individuppgifter, som kan komma att ändras innebär därmed en hög risk för felaktiga utbetalningar speciellt om risken att upptäckas är låg.

Utbetalningsmyndigheten ser även att det finns ytterligare risker för felaktiga utbetalningar. Eftersom jobbpremien kräver att ingen i hushållsgemenskapen ska uppbära försörjningsstöd kan det finnas incitament till skenseparation för att någon i hushållet ska bli berättigad till detta stöd. Skenseparation är ett vanligt förekommande problem inom socialförsäkringen redan idag inom vissa förmåner exempelvis där ersättningsnivåer kopplar till om förmånsmottagaren är sammanboende eller ej. Då uppgifterna i folkbokföringen i dessa fall är felaktiga är det oftast svårt att upptäcka och bevisa inom ramen för handläggningen av förmåner. Utbetalningsmyndigheten ser det som en risk att samma beteende kommer användas för att kvalificera sig för jobbpremien, vilket innebär en ökad risk för att felaktiga utbetalningar kommer att ske.

För att värna om jobbpremiens legitimitet behöver man säkerställa att utbetalningen är rätt från början. Premien riktar sig till en resurssvag grupp, vilket innebär att krav på återbetalning som sker i efterhand kan slå hårt på individnivå och riskera att personer hamnar i skuld. Försäkringskassan behöver därför ha möjligheter att i handläggningen väga in flera parametrar inför bedömning av rätt till jobbpremie, utöver individuppgifter skulle exempelvis lönespecifikationer eller kontoutdrag kunna fungera som underlag för ersättning.

Utbetalningsmyndigheten ser positivt på att Försäkringskassan ska få tillgång till uppgift om betalningsmottagare i arbetsgivardeklarationen. Då en arbetsgivardeklaration ska lämnas in årligen och kan rättas sex år tillbaka i tiden, innebär det att uppgifterna kan användas för att återkräva redan felaktigt utbetald ersättning i de fall det inte varit möjligt att förhindra en felaktig utbetalning. Vidare har Utbetalningsmyndigheten genom sin uppgiftsamling,

dataanalys och granskning goda förutsättningarna att systematiskt identifiera felaktiga utbetalningar och bistå Försäkringskassans kontroller som sker efterhand.

Beslut om detta remissvar har fattats av Utbetalningsmyndighetens generaldirektör Per Eleblad den 27 maj 2025. Föredragande har varit Elisabet Thor, granskningsenheten. Närvarande vid beslutet har varit chefen för avdelningen Dataanalys och granskning Gabriella Bremberg, chef för ledningsstaben Therese Pelow samt chefsjuristen Jimmy Everitt.